

IM.STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 29 grudnia 2015 r.

**Opinia w przedmiocie sprawozdania Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu o
poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o
służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw
(Druk sejmowy nr 143)**

Niniejsza opinia przygotowana została dla Fundacji im. Stefana Batorego przez prof. Huberta Izdebskiego, Dyrektora Instytutu Prawa na Wydziale Prawa Uniwersytetu Humanistyczno-społecznego SWPS.

Opinia

Określone w tytule sprawozdanie, noszące datę 22 b.m., zawiera jako załącznik nową wersję poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw – co do którego to projektu (druk Sejmowy nr 119) wypowiedziałem się w opinii z dnia 21 b.m.; treści tej opinii podtrzymuję.

Z tego powodu, niniejsza opinia jest skonstruowana na zasadzie wskazania istotniejszych różnic między projektem w wersji pierwotnej (dalej określonym jako „PP” i projektem stanowiącym przedmiot niniejszej opinii („PK”). Już w tym miejscu uważam za konieczne wskazanie, że PK usuwa znaczną część wad PP, wskazanych przez mnie w powołanej opinii z dnia 21 b.m. – lecz nie wszystkie wady.

I tak, nie ma już rezygnacji z zasady otwartego i konkurencyjnego naboru na wyższe stanowiska w służbie cywilnej, o których mowa w rozdziale 4 ustawy (art. 52 i nast.) – i w ogóle faktycznego wyłączenia tej części korpusu służby cywilnej z działania zasad określonych w art. 153 ust. 1 Konstytucji RP. Nie ma bowiem w PK: zmiany art. 6 i art. 26 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej (dalej „USC”), dodanego przez PP art. 53a (w szczególności ust. 1), uchylecia art. 54 ust. 1 oraz art. 55-61, a w konsekwencji nie ma również intertemporalnego przepisu art. 6 PP. Odpowiednio też zrezygnowano ze zmian w ustawie o służbie zagranicznej (art. 3 PP).

Konsekwencją powyższych zmian w stosunku do PP jest jednocześnie rezygnacja z art. 4 i pochodnego art. 5 PP, przewidującego wygaśnięcie po 30 dniach od wejścia ustawy w życie stosunku pracy osób zajmujących wyższe stanowiska w służbie cywilnej (albo odpowiednie kierownicze stanowiska w służbie dyplomatycznej) – jeżeli osoby te nie są urzędnikami

służby cywilnej - chyba że zaproponuje się im nowe warunki pracy lub płacy na dalszy okres, a warunki te zostaną przyjęte, lecz bez nałożenia obowiązku zaproponowania nowych warunków. Rezygnacja z tego rozwiązania oznacza zarazem szansę zachowania tego, co należy do istoty – i tak kształtującej się u nas z nazbyt dużymi trudnościami - służby cywilnej, mianowicie neutralnej politycznie „pamięci urzędowej”.

Pozostawiono natomiast w PK, przewidzianą przez PP, zmianę statusu Szefa Służby Cywilnej (art. 1 pkt 2 lit. a, pkt 3 i pkt 4 PP). W obecnym stanie prawnym, Szefem Służby Cywilnej może zostać jedynie urzędnik służby cywilnej, a więc osoba mianowana do służby, która wykazała się już odpowiednimi kwalifikacjami merytorycznymi, jak również nie tylko nie jest, ale w okresie 5 ostatnich lat nie była członkiem partii politycznej, a Prezes Rady Ministrów powołuje Szefa po zasięgnięciu opinii Rady Służby Cywilnej; odwołanie Szefa może nastąpić jedynie z przyczyn określonych w ustawie, po zasięgnięciu opinii Rady Służby Cywilnej. Wedle PP, Szef Służby Cywilnej nie musi być urzędnikiem służby cywilnej, powołanie następuje bez zasięgania jakiegokolwiek opinii – i może być odwołany w każdym czasie, bez podania przyczyny. Tym samym, ma on stać się zwykłym funkcjonariuszem rządowym o statusie politycznym. Jedyną pozytywną zmianą w stosunku do PP jest wprowadzenie, co prawda niższego niż obecnie, wymogu posiadania doświadczenia na stanowisku kierowniczym (art. 11 ust. 1 pkt 8 USC).

O ile PP całkowicie eliminował instytucję Rady Służby Cywilnej, o tyle PK – choć znosi Radę (art. 4, odpowiadający art. 8 PP) – nie uchyla przepisów art. 19-23 USC odnoszących się do Rady Służby Cywilnej, lecz nadaje im nowe brzmienie, w ramach którego eliminuje ze składu Rady osoby reprezentujące (wszystkie do tego) kluby parlamentarne, a także – co nie musi być oczywistym przedmiotem krytyki - wskazuje na społeczny charakter pełnienia funkcji w Radzie. Stwierdzając brak w PP jasnego rozstrzygnięcia intertemporalnego co do obecnej Rady, można przyjąć, że projekt zakłada zniesienie tej Rady wraz z wejściem w życie ustawy (które nadal ma nastąpić w terminie jedynie 14 dni od ogłoszenia), lecz zarazem nakłada obowiązek powołania – w istocie jeszcze w okresie *vacationis legis*, oczywiście ze skutkiem na dzień wejścia w życie ustawy – nowej Rady na podstawie nowych przepisów.